

Jaarverslag 2017   Stichting Ter Navolging Tiel

Motto: 'vrijwilligers zijn ons belangrijkste kapitaal'

Terugblikkend op het jaar 2017 kan worden vastgesteld dat er ook in het 19^e jaar van het bestaan van onze stichting veel tot stand is gebracht. Dat vooral door het synergie-effect dat ontstond door de nauwe samenwerking tussen onze tientallen vrijwilligers enerzijds en de professionals van Michiel van Luijn van 'Van Luijn Natuursteen', Joost van Luijn van 'De Steen' en 'Aanpak' van Rob Herkströter anderzijds. Dat alles onder het motto 'door vrijwilligers mits' (dat verantwoord is) dan wel 'door vrijwilligers tenzij' (het niet verantwoord is). Dat thema zal het centrale onderwerp worden tijdens de viering van ons 4^e Lustrum in september 2018: 1 = 1 is meer dan 2!

De Gouden Terebinth

In december 2017 ontvingen wij het bericht dat wij zijn genomineerd voor de Gouden Terebinth 2018, de prijs die verbonden aan de persoon of organisatie die zich bijzonder inzet voor het behoud van het funerair erfgoed. In 2016 werd de stichting uitgeroepen tot de beste vrijwilligersorganisatie die toen meestreed om de prijs. De toen ontvangen Gouden Treurwilg siert sindsdien het strooiveld en is goed aangeslagen.

Ons kapitaal: onze vrijwilligers

Een belangrijk aspect bij de instandhouding van ook funerair erfgoed is dat er sprake is van goed ingevulde randvoorwaarden. In ons geval de aanwezigheid (sinds 2016) van elektra en grondwater, het tot stand gekomen zijn van een overdekt depot achter het baarhuisje (voor eenvoudig tuingereedschap), het beschikking hebben over goed materiaal én het zo effectief mogelijk inzetten op de beschikbaarheid van een goed vrijwilligerspotentieel: 'ons kapitaal'. Zonder de inzet van onze vrijwilligers, qua leeftijd variërend van jong tot 'in de 3e levensfase', zou niets mogelijk zijn. Dat 'kapitaal' wordt zo goed mogelijk benut door vrijwilligers aan te laten geven waarvoor zij specifieke belangstelling hebben en / of aanleg hebben. Ook wordt vrijwilligers de ruimte gegeven zich in te zetten op de momenten die hen het meest schikken. Daarbij vertrouwend op de deskundigheid en zorgvuldigheid van hen, behorend bij de 'opdracht' het kostbare erfgoed voor de toekomst te behouden!

Onze sponsors en donateurs

Van belang zijn ook de sponsors en donateurs die ons in staat stellen het werk te doen. Onmisbaar zijn de welhaast structurele bijdragen in natura van de kant van 'Van Luijn Natuursteen', 'De Steen' en 'Aanpak', drie bedrijven waar betrokkenheid en professionaliteit hand in hand gaan ten dienste van het behoud, en waar nodig herstel, van het funeraire erfgoed in Tiel. Daarnaast zijn er het Oranjefonds (NL DOET en Burendag), de gemeente Tiel (herstel grafmonumenten op basis van een deel van de opbrengst van de verkoop van grafrechten), D.A. Schoots (reparatie fonteintje Metaheirhuisje), Het Oud Burger Mannen en Vrouwen Huis en Septer Autoverhuur (stroom) die voor de nodige ondersteuning zorg dragen. Zij zorgden daarmee voor het realiseren van een belangrijke nieuwe tranche van ons Herstelplan 2015 – 2025 alsmede onze andere activiteiten. Daarover elders in dit jaarverslag 2017.

Oorspronkelijke padenplan van Zocher

In 2017 werd (binnen de mogelijkheden) het grootste deel van de reconstructie van het oorspronkelijke padenplan van Zocher gerealiseerd. Daarbij zijn de bochten meer geaccentueerd, o.a. tijdens NL DOET 2017 door 'Aanpak', en is het niet oorspronkelijke pad aan de kant van de Stationsweg geheel onder het gras verdwenen. Het ingemaaide Zocherpad op het strooiveld blijkt in de praktijk door bezoekers niet als pad te worden herkend terwijl daarnaast bekend is dat Zocher geen voorstander was van 'graspaden'. Afhankelijk van de locaties van bekende (en de nog boven de vegetatie te voorschijn komende) grafmonumenten zal een verdere duiding van de oorspronkelijk ingetekende paden worden nagestreefd.

Exposities in Baarhuisje en Metaheirhuisje

Gedurende 2017 werd zowel in het baarhuisje van Ter Navolging als in het Metaheirhuisje op de Joodse Begraafplaats een belangrijke stap gezet op weg naar de in 2018 af te ronden invulling van exposities in beide gebouwtjes. Dankzij het in langdurige bruikleen de beschikking krijgen over expositiepanelen van Rob Herkströter ('Aanpak') konden al tijdens Open Monumentendag vele tientallen afbeeldingen van personen, achtergrondgegevens en documentatie op ca. 10 panelen worden getoond.

Op Ter Navolging aangevuld met o.a. verschillende foto's van het Ambtmanshuis in de eerste helft van de 20^e eeuw, toentertijd het woonhuis van de familie Tydeman. Dankzij het feit dat wij van verschillende nabestaanden van op Ter Navolging begraven personen foto's en andere informatie ontvingen kon de afdeling 'Een gezicht gegeven aan ...' aanzienlijk worden uitgebreid.

Nadat de collectie in het Metaheirhuisje in 2016 al was uitgebreid met objecten die werden gebruikt voor de rituele reiniging, werd deze verrijkt met het uit de voormalige Synagoge afkomstige fonteintje en de eerste steen. Indertijd waren deze bijzondere voorwerpen door de toenmalige conservator van het Museum, Peter Schipper, uit de container met bouwafval gered en vervolgens voor het grootste deel opgeslagen in het depot van het Flipje- en Streekmuseum.

Mede op verzoek van het NIK, eigenaar van de Joodse Begraafplaats, zijn ze overgebracht naar het metaheirhuisje. Het fonteintje bestond uit een tiental verschillende onderdelen dat vervolgens in eendrachtige samenwerking tussen Michiel van Luijn en een aantal van onze vrijwilligers weer tot één geheel werd gemaakt. Een artikel in het NIW van 1928 sprak over een 'vroeg 17e-eeuws fonteintje' terwijl de datering in het Gelders Erfgoed 19e-eeuws was.

Nader onderzoek leverde als resultaat op dat het bovenstuk inderdaad Zuid-Nederlands is en dateert uit de 17e-eeuws en dat het onderste deel begin 19^e-eeuw is. Het staat nu op een nieuw onderstel en is helaas niet functioneel. Mogelijk wel functioneel wordt het fonteintje dat altijd al in het Metaheirhuisje aanwezig was. Dat is in 2017 ontdaan van een dikke laag gele verf (blijkbaar over na het schilderen van de banken) waardoor de oorspronkelijke uitstraling van het zink weer zichtbaar is geworden.

Betreffende het inrichten van de exposities op zowel Ter Navolging als de Joodse Begraafplaats dank verschuldigd aan onder andere het Regionaal Archief Rivierenland (RAR), het Flipje- en Streekmuseum te Tiel, het Joods Historisch Museum / Kenniscentrum te Amsterdam, Hannah Neudecker van de Universiteit Leiden (vertalingen vanuit het Hebreeuws) en Eduard Huisman (consulent begraafplaatsen) van het NIK. Op basis van deze ondersteuning konden onze vrijwilligers volop aan de slag gaan!

Herstel Metaheirhuisje en muur rond de Joodse Begraafplaats

De gemeente Tiel, verantwoordelijk voor het onderhoud aan de opstallen op beide begraafplaatsen, gaf, in nauw overleg en afstemming met onze stichting, in 2017 de opdracht tot het herstellen van het dak en de buitenkant van het Metaheirhuisje. Het opknappen van de buitenzijde staat, wederom uit te voeren door 'Aanpak', voor 2018 op het programma. Ook de muur rond de Joodse Begraafplaats zal dan door hen worden hersteld.

Ontsluiting van informatie

In 2017 werd ook een belangrijke stap gezet richting een goede ontsluiting van de in de loop der jaren verzamelde informatie over grafmonumenten, personen die op Ter Navolging en de Joodse Begraafplaats hun laatste rustplaats hebben gevonden. De website van de stichting werd geheel vernieuwd en wordt verder gevuld met bijvoorbeeld de grafregistraties van beide begraafplaatsen. De registraties die tot op heden bekend waren, werden gekenmerkt door nogal wat onjuistheden en onvolledigheden. Zo vermeldde het register in veel gevallen geen geboortedatum, was een vrouw in de 19^e eeuw viceadmiraal, kreeg een echtpaar van twee mannen kinderen en promoveerde een tiener die medicus was. Daarnaast werd de informatie opgenomen van de in de loop der jaren van vegetatie ontdane grafmonumenten (vooral zerken). Het register van Ter Navolging telt inmiddels al rond de 2.000 'entries'.

Het herstel van grafmonumenten

Staat de winterperiode vooral in het teken van het zoeken in bronnen en het aanmaken van registers en dergelijke, de periode maart – oktober staat in het teken van het onderhouden en het herstellen van grafmonumenten.

Een bijzonder moment in 2017 was het op zijn oorspronkelijke plaats terugzetten van een in 2016 tijdens de aanleg van elektra gevonden stèle. Bij het t.b.v. de aanleg van elektra graven van een sleuf naast het baarhuisje op Ter Navolging werden verschillende zerken en stèles gevonden. Één van die stèles bleek te koppelen aan een naam (Von Schmidt auf Altenstadt – Ente) en een nummer in het grafregister waardoor herplaatsing mogelijk bleek. Tijdens Burendag werd de stèle herplaatst in aanwezigheid van haar nazaat Wim, een van onze trouwe vrijwilligers.

Zo waren er meer bijzondere momenten zoals het echtpaar op hoge leeftijd dat al sinds decennia twee maal per jaar viooltjes op het graf van Sonna Wage zet. Sonna overleed in 1940 op 15-jarige leeftijd aan hersenvliesontsteking. Dankzij dat 'zusje' hebben wij nu een foto van Sonna met haar broertje en beschikken wij over achtergrondinformatie.

De werkwijze van de stichting is 'van grof naar fijn': eerste de grote lijnen en vervolgens meer op detailniveau gaan werken. Dat wordt niet alleen gedaan bij het inrichten van de tentoonstellingen maar ook bij het herstel van monumenten. Voor 2018 en verdere jaren rest nog het herstel van enkele grote grafmonumenten: Van Hoogendijk van Domselaar (verantwoordelijkheid PG Tiel) en Van Lidth de Jeude, bestaande uit de twee uit de Maartenskerk afkomstige 16^e-eeuwse zerken die op de grote grafkelder liggen. Het zou een mooie bekroning van het Lustrumjaar 2018 zijn als beide monumenten aan het eind ervan zouden zijn hersteld.

De start van 2017 was veelbelovend: tijdens NL DOET verrees op de ventilatiekoker van de grote grafkelder van Post de gereconstrueerde obelisk ter vervanging van de stoeptegel die er jaren op lag.

Tijdens Open Monumentendag 2017 bezochten enkele nazaten van de familie Post Ter Navolging wat weer nieuwe informatie opleverde!

Tijdens de Week van de Begraafplaats 2017 vond de presentatie plaats van de in oude luister herstelde graftombe van Ds. Hoekstra. Op de enkele tonnen zware tombe en de marmeren bijbel na gingen alle andere onderdelen voor herstel naar de werkplaats van Van Luijn Natuursteen. Op het oude, uit spoorbuisen bestaande fundament, werd eerst door onze vrijwilligers een zandbed aangelegd. Daarop werd een grote betonnen plaat gelegd waarop de tombe met de banden en palen werd herplaatst.

Een ander staaltje van vernuft was het door enkele vrijwilligers uit verschillende gedoneerde oude hekken reconstrueren van een 'nieuw' hek rond de twee graven van De Kok. Aan de paaltjes te zien had daar ooit een hek gestaan en met veel passen en meten en snijden en lassen kon een prachtig passend 'ledikant' worden vervaardigd.

Het vrijwilligerspotentieel werd niet alleen verrijkt met het aantreden van een Syrische vluchteling die in Damascus eigenaar was van natuursteenbedrijven maar ook door het door vrijwilligers ontdekken van specifieke vaardigheden bij zichzelf.

Tal van gebroken paaltjes werden door vrijwilligers gelijmd en herplaatst; verdwenen en gevallen haken en ogen werden opnieuw aangebracht en zwaar beschadigde paaltjes werden hersteld.

Het is de opzet dat in de loop van 2018 de enkele tientallen resterende haken en ogen, inclusief de bijbehorende kettingen, worden geplaatst.

Tentoonstellingen.

De stichting onderneemt tal van activiteiten die gericht zijn op het verspreiden van de naamsbekendheid en het zich etaleren als meer dan een nog (te) zelden benutte begraafplaats.

In 2017 stond de Week van de begraafplaats in het teken van 'Duurzaamheid'. In dat kader stelde kunstenaar Michiel van Luijn diverse objecten ten toon op het strooiveld. Het grootste deel van de kunstwerken bestond uit hergebruikte grafzerken. In de loop van de zomer 2017 werd een viertal kunstwerken van de in 2016 overleden Rob Maingay geplaatst. de werken van beide kunstenaars zijn ware blikvangers voor passanten van en naar het station!

Het groenbeheer

In samenspraak met onze hovenier Cees Pouw is gekeken naar het realiseren van meer 'kleur' op Ter Navolging. Het aantal begrafenissen op Ter Navolging is relatief gering waardoor er, in tegenstelling tot decennia geleden, in slechts enkele gevallen sprake is van bloemen bij graven. Door het planten van bloeiende heesters, passend binnen de ideeën van ontwerper K.G. Zocher, heeft de eerste aanzet tot meer kleur plaatsgevonden. In 2018 zal een verdere aanplant van vooral Hortensia's plaatsvinden.

De buxusmot heeft op Ter Navolging fors toegeslagen met als effect dat de grote, decennia oude Buxusstruiken moesten worden gerooid. Getracht wordt de buxushaagjes rond grafperken te behouden.

De grootste aderlating betrof de 'noodkap' van de beeldbepalende kastanjeboom bij het monument Via Nomium van Michiel van Luijn. Nauwe samenspraak tussen

de gemeente, de AVRI en onze stichting heeft er toe geleid dat de boom niet geheel is verwijderd maar gedeeltelijk is blijven staan. er is enige hoop aanwezig dat de boom in de komende jaren nog uit zal lopen. Als dat niet het geval is zal een nieuwe boom worden gepoot.

Overigens verrijst naast de oude stam een nieuwe loot die wellicht wél behouden kan blijven en uitgroeien tot een volwaardige boom.

Zorgen baart de staat van enkele recent aangelegde bloemperken. Najaar 2016 hebben forse maatregelen plaatsgevonden met als doel het 'kweek' (wild gras) te doen verdwijnen. Helaas is dat niet gelukt met als effect dat enkele rozenperken daardoor worden overwoekerd. In 2017 zijn plannen gemaakt tot herinrichting van dit relatief kleine maar wel gezichtsbepalende perkje.

Wel geslaagd is het in het hek laten klimmen van Hedera en klimop aan vooral de kant van de Lingedijk. Daardoor is er meer beslotenheid ontstaan aan deze drukke verkeersader.

Het ruimen van het blad tenslotte heeft in 2017 vertraging opgelopen door het natte najaar / begin van de winter.

Relatie met gemeente Tiel

Eind 2017 werd de laatste hand gelegd aan een nieuwe Beheerovereenkomst tussen de gemeente Tiel en de stichting. De nieuwe overeenkomst is voor onbepaalde tijd (inclusief een soepele mogelijkheid tot intrekken voor de stichting 'voor het geval dat') en behelst meer verantwoordelijkheden voor de stichting. Het onderhoud van de opstallen en de bomen blijven onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid berusten. De overeenkomst zal begin januari 2018 door de beide partijen worden ondertekend.

In 2017 was er bij voorkomende gelegenheden sprake van een soepele en constructieve afwikkeling van zaken met de betreffende afdelingen binnen de gemeente Tiel (opstallen) en de AVRI (bomen).

Eind 2017 werd ook bekend dat de beide belangrijkste gemeentelijke contactambtenaren naar elders zouden vertrekken (pensioen en de AVRI).

Financiering

De stichting ontvangt geen structurele bijdragen van overheden. Alle activiteiten, inclusief het herstel van grafmonumenten, worden gefinancierd en gerealiseerd door bijdragen van rechthebbenden, donateurs, sponsors, acties en vrijwilligers (o.a. in natura) met als basis een rekeningoverschot monumenten 2015 van de gemeente Tiel. Ook ontvangt de stichting een deel van de opbrengsten van de verkoop van grafrechten voor het herstel van monumenten

Documentatie

Eind 2017 wordt de resultante van veel brononderzoek (o.a. in het Streekarchief en het Joods Kennis Centrum) op de nieuwe website van de stichting geplaatst. Duizenden uren vrijwilligersinzet hebben een steeds completer wordend beeld opgeleverd van de historie van beide begraafplaatsen én van de vele duizenden personen die daar begraven liggen. Waar mogelijk wordt dit aangevuld met afbeeldingen en beknopte biografieën. Doordat er steeds meer bronnen worden ontsloten (en zerken gevonden) is dat een doorlopend project. Inmiddels zijn alle thans bekende grafmonumenten op beide begraafplaatsen fysiek beschreven en voorzien van het 'fysieke verleden'.

Communicatie en publieksactiviteiten

Zowel plaatselijke, regionale als landelijke media besteedden aandacht aan de activiteiten van de stichting met als gevolg een sterk toegenomen belangstelling voor rondleidingen en documentatie. Nabestaanden leveren documentatie (en foto's) aan; belangstellenden ontvangen de maandelijkse Nieuwsbrief / -flits. Via onze website en onze Facebook pagina informeren wij geïnteresseerden actueel! Ter gelegenheid van het 4^e Lustrum verschijnt begin 2018 een nieuwe folder.

Het jaarprogramma omvat als vaste onderdelen: deelname aan NL DOET, Week van de Begraafplaats, Open Monumentendag, Burendag en Ter Nagedachtenis (2 november). Verder zijn er de maandelijkse klusochtenden en twee jaarlijkse klusdagen. Enkele honderden bezoekers en enkele tientallen vrijwilligers (met een harde kern van ca. 20 personen) nemen per jaar aan onze activiteiten deel. De betekenis van ons Tielse 'funeraire erfgoed' blijkt voor velen, jong en oud, een ontdekking te zijn. Die waarde bewaken en uitdragen is een der belangrijkste doelstellingen van onze stichting 'Ter Navolging Tiel'! Ook in 2017 bezocht groep 8 van een Tielse basisschool de Joodse Begraafplaats voor informatie en een rondleiding.

Lustrum

Staan de laatste bestuursvergadering van 2017 is besloten het 4^e Lustrum te vieren tijdens de eerste week van september 2018. Dat met als sluitstuk Open Monumentendag op de dag waarop het exact 20 jaar geleden is dat de stichting werd opgericht: 9 september!

In het kader van die festiviteiten wordt op donderdagmiddag 6 september 2018 in de Raadszaal van het Tielse Stadhuis een symposium georganiseerd met als thema de meerwaarde van een goede samenwerking tussen vrijwilligers en professionals. Ook in 2017 bleek ook van elders belangstelling te bestaan voor de manier waarop onze stichting haar doelstellingen realiseert.

Pers

Ook in 2017 haalden de activiteiten van de stichting met enige regelmaat de pers. Omroep Gelderland besteedde ruim aandacht aan de Week van de Begraafplaats (op de Joodse Begraafplaats) en de noodkap van de kastanjeboom op Ter Navolging. Ook de geschreven pers maakte regelmatig ruimte vrij voor berichtgeving over onze activiteiten.

De Gouden Terebinth

Onze stichting dingt ook in 2018 mee naar deze onderscheiding voor de inzet voor het behoud van funerair erfgoed. Dat na in 2016, na de winnaar Stichting Oude Groninger Kerken, te zijn benoemd tot beste vrijwilligersorganisatie op dat terrein. De ter gelegenheid daarvan ontvangen Gouden Treurwilg staat op het strooiveld van Ter Navolging en is goed aangeslagen.

Bestuur

Het bestuur kwam in 2017 4 maal plenair bijeen.

Op de agenda stonden o.a. de uitvoering van het Herstelplan 2015 – 2025, de organisatie van NL DOET, de Week van de begraafplaats, Open Monumentendag, ter Nagedachtenis aan, het upgraden van de website, het kort-cyclisch groenbeheer en tal van lopende zaken.

Naast frequenter informeel contact en overleg vond er 2 maal formeel overleg plaats met ambtenaren van de gemeente Tiel.

Via de mail werden in 2017 2 Nieuwsbrieven verspreid terwijl 10 Nieuwsflitsen zorgden voor tusseneinde informatie aan belangstellenden.

Bestuurssamenstelling per 31 12 2017

Christa Tydeman	- voorzitter
Angèle Roeffen	- vicevoorzitter / faciliteren activiteiten
Pierre van der Schaaf	- secretaris / coördinatie activiteiten
John Oldenburg	- penningmeester / webmaster / herstel monumenten
Olivier Braspenning	- bestuurslid / imker / herstel monumenten
Gerard Buijs	- bestuurslid / onderhoud en herstel / organisatie activiteiten
Theo van der Hek	- bestuurslid / onderhoud en herstel / webmaster
Jan Hogendoorn	- bestuurslid / historie / genealogie / herstel monumenten
Anneke Oldenburg	- bestuurslid / faciliteren activiteiten
Rick Smit	- bestuurslid

Adviseurs

Ab den Ambtman	- algemeen
Wim Fase	- genealogie
Michiel van Luijn	- herstel monumenten
Wim Veerman	- algemene en funeraire historie

Financieel Jaarverslag 2017

1. Jaarrekening

1.1. Balans per 31 december 2017

- 1.1.1. Het vermogen per 31 12 2017 € 30.940,63
(31 12 2016: € 30.167,85)
- 1.1.2. De algemene reserve, na aftrek van de geormerkte bijdragen / bestemmingsreserves, bedraagt € 2.409,63

1.2. Rekening van baten en lasten over 2017

- 1.2.1. Baten: € 14.700 (2016: € 15.011,00)
- 1.2.2. Lasten: € 16.456,63 (2016: € 20.830,96)
- 1.2.3. Resultaat: -/- € 1.756,63 (2016: € 4.181,04)

1.3. Toelichting op

1.3.1. De balans per 31 december 2017

De hoogte van het eigen vermogen geeft qua solvabiliteit en liquiditeit geen aanleiding tot wijziging van het financiële beleid van de stichting. Onder een aanzienlijk deel van het ten opzichte van de jaren voor 2016 hoge eigen vermogen liggen verplichtingen inzake het herstel van graven en zijn derhalve geormerkt c.q. niet vrij besteedbaar:

- reserve herstel grafmonumenten (restant jaarrekeningresultaat gemeente Tiel 2015)	€ 10.000
- donatie (Mw. C.T) herstel graven op Ter Navolging	€ 10.000
- donatie (VdSA) t.b.v. inrichten beeldenexpositie Ter Navolging	€ 1.500
- donatie (VdSA) t.b.v. activiteiten op de Joodse begraafplaats	€ 1.500
- donatie (BM) activiteiten op de Joodse Begraafplaats	€ 200

	€ 23.200

Daarnaast zijn er gelden gereserveerd voor:

- upgraden website en cursus webbeheerders	€ 2.000
- 4 ^e kwartaal groenonderhoud 2016	€ 2.431
- Herstel 10 verzonken grafzerken oudste deel (voorbereidende werkzaamheden in 2017, uitvoering 2018)	€ 800

	€ 5.231

1.3.2. De rekening van baten en lasten over 2017

In 2017 waren de voor herstel van grafmonumenten binnen gekomen financiële ongevaren evenwicht met daaraan verbonden uitgaven.

Dat impliceert dat eind 2017 nog steeds ca. € 10.000 beschikbaar is voor het herstel van grafmonumenten op Ter Navolging vanuit de in 2015 beschikbaar gekomen gemeentelijke financiële middelen (reserve).

Niet zichtbaar in de cijfers is de inzet in natura (menskracht, middelen, materieel en materiaal) van de kant van zowel bedrijven (zoals 'Van Luijn Natuursteen', 'De Steen', 'Aanpak' en 'Cees Pouw Groenservice') als onze tientallen vrijwilligers.

De door de gemeente ontvangen vergoeding voor het kort-cyclisch groenbeheer op Ter Navolging en de Joodse Begraafplaats is, vooral dank zij de inzet van enkele honderden vrijwilligersuren op jaarbasis, vrijwel dekkend ten opzichte van de daaraan verbonden uitgaven. Dat inclusief periodieke investeringen in grindsuppletie en het planten van haagjes.

De kosten die zijn verbonden aan NL DOET en de Burendag worden gedekt door de inkomsten vanuit het Oranjefonds.

De ontvangsten vanuit reguliere donaties liggen globaal op het niveau van voorgaande jaren. Wel zijn twee grote geormerkte donaties ontvangen. De baten vanuit de reguliere donaties dekken de lopende kosten van de stichting, zoals de bankkosten en de kosten die zijn verbonden aan de website. Een punt van aandacht is de terugloop van het aantal donateurs.

Nieuw zijn de inkomsten vanuit de 'urn' die op Open Dagen noodt tot het achterlaten van een financiële bijdrage. Het is een feit: 'Alle kleine beetjes helpen'!